

Lieve Pappa,

Vijfentwintig jaar geleden ben je overleden. Een hele tijd misschien, maar toch denk ik vaak aan je. Ik weet natuurlijk niet zeker of je nog ergens naar mij zit te luisteren nu, maar ik heb wel het idee dat het zo is. Dat je daarboven (zo noem ik het maar) in je eigen stoel zit. Dat je alleen maar luistert, vriendelijk lacht en niets zegt.

Je was nooit zo'n prater, hè Pappa? Maar als je iets zei, had je nagedacht en was het de moeite waard dat ik eens zweeg en naar jou luisterde.

Je hebt me veel geleerd. En – dat schijnt zo te zijn bij veel mensen – heb ik dat pas jaren later begrepen. Dan dacht ik: “dat had je toen al goed gezien Pappa”.

Wat me het meeste van je is bijgebleven is dat je zoveel van muziek hield, klassieke muziek. Als je een grammofoonplaat wilde gaan kopen verheugde je je er zo op. Je ging naar de platenzaak en zocht met zorg een plaat uit. Dan ging je in een van de luistercabines zitten. De plaat werd opgezet en dan luisterde je, met je ogen dicht in die cabine. Ik heb wel eens naast je mogen zitten en dat was geweldig: in zo'n klein hokje dat helemaal gevuld was met muziek.

Thuis gingen we dan bij de platenspeler zitten en jij vertelde over de muziek en de componisten: over Beethoven, die doof werd, over Händel die blind werd.

Weet je het nog: de Onvoltooide van Schubert, het Keizersconcert van Beethoven. Jij leerde mij te luisteren, leerde mij wat een thema was.

Op Palmzondag zette je om 12.00 u. de radio aan en dan luisterden we naar de Mattheuspassie van Bach.

En dan die keer dat in de schouwburg een uitvoering was van de Zauberflöte van Mozart. Jij ging een kaartje gaan kopen en ik zei dat ik mee wilde. En dat mocht, je kocht twee kaartjes. We zaten heel hoog, tweede balkon, vader en dochter. Geweldig vond ik het, voor de eerste keer een hele opera meemaken.

Of je zette de Messiah van Händel op en vertelde dat je vroeger, toen je nog in een koor zong, daarin had meegezongen. En als de plaat draaide zat je met je ogen dicht de tenorpartij mee te zingen. Weet je, als ik nu het Halleluja hoor uit de Messiah dan klinken voor mij de tenoren boven alles uit.

Maar ik denk niet alleen aan vroeger, veel vaker denk ik: wat zou ik graag willen dat je er nu even bij was. Wanneer? Wanneer ik pianospeel, zing in een koor, het afgelopen jaar, toen ik bij de alten meezong aan de

Messiah en af en toe de tenorpartij boven alles uit hoorde. En ook wanneer mijn kinderen weer bezig zijn met muziek, zingend, spelend. Dan wil ik graag dat je daar ergens boven weet: de dood heeft daar geen eind aan gemaakt, de liefde voor muziek gaat door omdat muziek geen grenzen kent.

Verder kijken? Muziek is vaak ook een inspiratiebron in donkere en moeilijke periodes. Zelfs in oorlogstijd maken mensen muziek; in het getto van Warschau werd gespeeld, in de kampen was muziek. In Indonesië, in een jappenkamp tijdens de tweede Wereldoorlog, wilden vrouwen muziek maken maar de bewakers verboden hen instrumenten te gebruiken. Het verlangen naar muziek was zo sterk dat ze er iets op vonden: een stemmenorkest, ze zongen de verschillende orkestpartijen. Bij de eerste uitvoeringen zaten alle vrouwen van het kamp te luisteren. De bewakers stonden om hen heen en ze waren net zo verwonderd als de gevangenen. Even waren de grenzen weggevallen. Ook dat kan dus, dat muziek heengaat over de scheidslijnen van oorlog en geweld.

Dat alles heb ik van je geleerd Pappa. Natuurlijk niet letterlijk: je liet me kennismaken met muziek omdat je er zelf zo van hield, maar daarmee heb je me een aantal overtuigingen en waarden meegegeven die voor jou belangrijk waren en die ik in de jaren steeds meer ga waarderen. Bedankt daarvoor, dat zou ik je graag nog een keer willen zeggen, bedankt. En weet je: Pappa, ik lijk steeds meer op jou.